

Fiqh al-Ta'ayush dan al-Muwatanah Dalam Naratif Baharu Malaysia

Seminar Dakwah Pasca Malaysia Baharu 2019

16 Muharam 1441H

YANG DI-PERTUA ABIM NEGERI SEMBILAN
1972 - 2017

PROF (ADJ) DATUK WIRA DR HJ MOHD JAMIL BIN MUKMIN
YDP PERTAMA, 1972 - 1976

USTAZ HASSAN BIN AHMAD
YDP KE-2, 1977-1980

TUAN HJ AHMAD BIN MOHAMAD SAID
YDP KE-3, 1980-1982

USTAZ ABDUL RAHIM BIN YUSOF
YDP KE-4, 1982-1986

ALMARHUM USTAZ ZAINAL ABIDIN BIN ABDUL LATIF
YDP KE-5, 1986-1993

USTAZ ARIFFIN BIN OMAR
YDP KE-6, 1993-1998

TUAN HJ KHALIL BIN JALI
YDP KE-7, 1998-2000

TUAN HJ ISMAIL BIN AHMAD
YDP KE-8, 2000-2004

USTAZ JAAFAR BIN MUHAMMAD
YDP KE-9, 2004-2005

USTAZ SHAMSUL AZHAR BIN YAHYA
YDP KE-10, 2005-2013

PROF. MADYA DR ZULKIFLI BIN HASAN
YDP KE-11, 2013-KINI

*Post-
secularism*

*Post-
modernity*

*Post-
capitalism*

*Post-
Islamism*

*Post-
normal*

Post-truth

Abad Ke-21 Era Pasca Kebenaran

al-Ta'ayush

- *Al-ta'ayush* atau *co-existence* merujuk kepada Islam sebagai agama universal yang membawa *rahmah* dan mesej kepada semua umat manusia, iaitu mesej yang memerintahkan keadilan dan melarang ketidakadilan dan meletakkan asas bagi keamanan, dan menyeru kepada kehidupan bersama dalam kalangan semua manusia dalam suasana persaudaraan dan toleransi dalam kalangan semua rakyat tanpa mengira bangsa, warna kulit dan kepercayaan.

Konsep Muhibah dan Sejahtera

Orang Melayu juga mempunyai amalan dan model *al-Ta'ayush* yang tersendiri. Malahan beberapa amalan dan budaya orang Melayu adalah amat selari dengan ajaran Islam seperti konsep Sejahtera dan Muhibah.

Konsep “muhibah” memupuk perpaduan kaum dalam negara yang berbilang bangsa dan agama.

Sejahtera memupuk keamanan dan keselamatan; ketenteraman di dunia dan di akhirat.

al- Muwatanah

al-Ukhuwat al-Muwatanah' ini dilihat mampu memberikan *tasawwur* baru kepada metode dan pendekatan politik kepada golongan bukan Islam. Konsep saudara senegara adalah amat bertepatan dalam merujuk kaum minoriti bukan Islam di Malaysia.

al-Quran yang tidak hanya menyebut persaudaraan keagamaan seperti di dalam *surah al-Hujurat: 10* yang bermaksud: “*Sesungguhnya orang-orang mukmin itu bersaudara*’ tetapi dengan maksud yang lebih luas, meliputi persaudaraan seagama, persaudaraan sebangsa, persaudaraan setanahair dan persaudaraan kemanusiaan sejagat.

Manhaj dan Waqi' Maliziy

Fiqh al-Ta'ayush perlu dilihat dalam konteks realiti keMalaysiaan atau *al-waqi` Malaysia*.

Al-waqi` al-Malizi ini mengambil kira dinamika nas dari sudut teks dan konteks mengambil realiti tersendiri keMalaysiaan

Perkara 8 Perlembagaan Malaysia secara jelas menyebut bahawa semua orang adalah sama rata di sisi undang-undang dan berhak mendapat perlindungan yang sama rata di sisi undang-undang. Orang bukan Islam bebas mengamalkan budaya dan agama mereka dalam sebuah negara dengan syarat tidak memberi mudarat kepada orang lain.

Ummah al-Dakwah

Menukar naratif melihat orang Bukan Islam di Malaysia sebagai kafir “harbi” kepada *ummah al- da`wah*.

Ummah al-da`wah* ini mesti didekati dan disantuni menerusi pendekatan *ummahat al-asalib* iaitu *uslub* dakwah secara *al-hikmah*, *al-maw`izah *al-hasnah* dan *al-mujadalah billati hiya ahsan*.

Sahifah Madinah

Sahifah Madinah 23 fasal hubungan antara antara Ansar dan Muhajirin dan 24 fasal hubungan umat Islam dengan bukan Islam.

Fasal 2: Bahawa mereka adalah satu umat (bangsa) berbeza dari manusia-manusia lain (*innahum ummatun wdhidatun min duninnas*);

Fasal 25: Bahawa kaum Yahudi dari Bani Auf adalah satu ummah bersama orang-orang mukmin (*wa-inna Yahuda Bani 'Awf ummatun ma'a l-mu'minin*)

al-Tanawwu` fi itar al- Wihdah

Kepelbagaian dalam bingkai kesatuan.

Asas sebuah daulah.

Rujukan Asas Jaminan Hak Minoriti

Prinsip universal Islam

Meraikan kepelbagaian Bersama sebagai satu umat
sewarganegara

Mengangkat prinsip *Rahmah, hikmah, adil* dan *maslahah*;

Menjamin hak dan tanggungjawab warganegara.

Dhawabit Fiqh al- Ta'ayush dan al- Muwatanah

Tertakluk kepada tuntutan akidah dan Tauhid;

Konsep *Muwalat al-mu'minin* (memberi *wala'* kepada orang beriman) dan *mu'adah al-kafirin* (berlepas diri daripada orang kafir)

Perubahan hukum dan pendekatan *Fiqh al-Ta'ayush* dan *al-Muwatanah* ini berlaku dalam perkara-perkara yang bersifat *mutaghayyirat* dan *ijtihadi* sahaja bukan perkara *thawabit* dan *qati'e*.

Al-Ta'ayush juga hendaklah berlaku dalam perkara ma'ruf dan selagi mana orang Bukan Islam tidak memerangi agama Islam atau khianat kepada perjanjian.

Penutup

- *al-Ta'ayush al-Silmi, al-Ukhuwah al-Islamiyah, al-Ukhuwat al-Muwatanah* dan *al-Ukhuwat al-Insaniyyah* atau *al-Ukhuwah al-Basyariah* perlu diwacanakan dan diberikan ruang yang sewajarnya dalam mengolah semula konsep ukhuwah dan hubungan semasa Muslim dan bukan Muslim.
- Konsep *Fiqh al-Ta'ayush al-Silmi* dan *al-Muwatanah* ini perlu dijadikan silibus dan kandungan utama dalam sistem Pendidikan di Malaysia dalam segenap peringkat sebagai salah satu wadah memperkuuhkan kefahaman Islam yang menyeluruh dan seterusnya mampu mewujudkan semangan muhibah, sejahtera dan perpaduan nasional.